

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Szrodę dnia 20 Maja r. s. 1851 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE:

St.-Petersburg dnia 27 kwietnia.

Przez naywyższy rozkaz dzienny z d. 17 b. m. Tverski Cyw. Gubernator R. R. St. Hr. Aprazin, przechodzi do służby wojskowej w stopniu Jenerał-Majora Korpusu Żandarmerji.

Przez naywyższe ukazy z d. 18, 19 i 22 kwiet. do Kantoru Dworu, mianowane Freylinami CESARZOWEJ JRYMOŚCI: Synowica Xcia Mien-szikow Xzczka Tatiana Gagarin; córka Marszałka Dworu Wasilczyków, Katarzyna Wasilczyków; córka Radcy Tajnego Bar. Nicolai, Oktawia Nicolai; i córka Radcy Tajnego Błudow, Antonina Błudow. Szambellanami Dworu Hr. Gustaw Armfeldt; Radz. kol. Hr. Alexander Zubow, Gubernialny Marszałek mohilewski R. R. St. Hr. Lew Sattykow i Radzca Dworu Xię Jan Sattykow. Kameriunkami zaś Sekretarz kol. Jan Danaurow, Radzca Hon. Hr. Gustaw Stackelberg, Aktuariusz Ministerstwa spraw zagranicznych Hr. Ireny Ogiński, i Registrator kol. Alexander Nirotmorcow.

Naywyższe Ukazy do Rządzącego Senat: 11 b. m. Wice-Gubernator Miński R. St. Matasiejew otrzymuje uwolnienie od tego urzędu, i przyłączony zostaje do Heroldyi, na jego miejsce przeniesiony Wice-Gubernator Woroneżski R. St. Rubaszewski, którego miejsce zajmuje Simbirski Wice-Gubernator R. St. Smirnow, a Dyrektor Szkół Półtawskieg Gub. R. St. Ogniew, mianowany Wice-Gubernatorem Simbirskim. Kostromski Wice-Gubernator R. Kol. Prutczenko, przeniesiony zostaje na tenże urząd do Niżegorodu. 13 b. m. były Gubernator Kurski R. R. St. Kożuchow otrzymał rozkaz zostawiania przy Głównodowodzącym Armią Odwodową Jenerale piechoty Hr. Totstoy, dla spełniania szczególnych poleceń. Dyrektor CESARSKICH teatrów w Moskwie R. R. St. Szambelan Kokoszkin, otrzymuje uwolnienie z powodu słabości zdrowia; sprawowanie obowiązków tego urzędu polecone zostaje Rad. Kol. Zagoskin; Radcy Stanu: spraw. obow. Polnego Jenerał-Sztaby Doktora Czynnicy Armii Chołodowicz i Główny Medyk teyże Armii Leyb-Medyk Schlegel, podniesieni do stopnia Rzeczywistego Radcy Stanu. 18 b. m. Prezydent Justic-Kollegii Spraw Liflandyi i Estlandyi R. R. St. Frixius, mianowany Tajnym Radcą. 21 b. m. Gubernialny mohilewski Marszałek szlachecki, były Rotmistrz Gwardyi Hr. Sattykow otrzymuje stopień Radcy Stanu.

Z naywyższego rozkazu, przy Kurlandzkim Ewangelickim Konsystorzu, do którego przyłączony jest okrąg Konsystorza Luterskiego Wileńskiego, ustanowione zostaje miejsce tłumacza języków Polskiego i Rossyjskiego, z pensją skarbową 700 r. ass. do czasu wydania nowego etatu.

Ukazy Rządzącego Senatu, 1go Departamentu, 1) 15 b. m. o pozwoleniu, ażeby sąd powiatowy Demiański przyjmował protestacje wełnów i przyznania obligów. 2) 21 b. m. Zarządzający Min. Spraw. Wewn. przedstawiał pod rozbiór Komitetu PP. Ministrów, zapytanie Jenerał-Gubernatora Zachodnio-nadmorskich gubernij, Jener. Porucz. Bar. Pahlen, co czynić należy z dziećmi i żonami Żydów kurlandzkich, którzy, stosownie do ukazu Senatu z d. 24 maja 1829 r., za niezapisanie się do kahałów, będą oddawani do służby wojskowej lub posyłani na zaludnienie do Syberyi? Z powodu zapadłego w Komitecie Ministrów postanowienia o tym przedmiocie, N. PAN, 23 marca b. r., ra-

czył rozkazać: „Żadnego z Żydów, którzy nie wybrali sobie kahału, nie oddawać do służby wojskowej, lecz wszystkich z ich żonami i wszystkimi dziećmi posyłać do Syberyi na mieszkanie, tych zaś tylko oddawać do urzędu Powszeczney Opieki, którzy, z powodu starości lub słabości, nie będą mogli być do Syberyi posłani.” (G. S.)

Wyiechali z St.-Petersburga: 23 b. m. do Witebska urzędnik do szczególnych poleceń przy Głównodowodzącym Odwodową Armią R. R. St. Kożuchow. 17 b. m. do Paryża sprawujący interesy Francyi Baron Bourgoing; do Mohilewa tameczny Marszałek guberski Hr. Sattykow; i do Wilna naznaczony do tameczney Izby skarbowey, Assesor Koll. Kryłow. 21 b. m. do Wilna, Jenerał-major Mikulin. 24 b. m. do Moskwy, Naczelnik Sztabu J. C. M. Jen. feldcechmeistra Jen. porucznik Zastadko 2gi. Do Kijowa, Deputat tamecznego sądu głównego, Ass. Koll. Poniatowski. Przyiechali: 19 kwietnia z Moskwy, Senator Ogarew. 17, z Petagi, Fligel-adjutant Hr. Suworow-Rymnicki. (T. P.)

Sankt-Petersburg dnia 30 kwietnia.

Przez Naywyższe reskrypta mianowani kawalerami orderu s. Anny i kl. z koroną: 13 b. m. Dejuraw Jenerał Czynnicy Armii Jenerał-major s. Anny i kl. 18 b. m. Senator, Radca Tajny Sattykow i Inspektor korpusu Szturmanów floty Bałtyckiej, Dowódca 1go półekwipażu Szturmanów Stepowoy.

Przez Naywyższe Ukazy do Kapituły orderów z d. 9, 12, 13 i 18 kwietnia, za odznaczenie się w bitwach przeciw polskim buntownikom, odznaczeni zostali orderami s. Jerzego 3 kl. Jen. porucznik Kablukow 1wszy, Jen. majar Bar. Dellingshausen; s. Włodzimierza 4tey kl. z kokardą Choraży półku dragonów Xcia Alex. Wirtemberskiego Ulanowski; Złotą szablą z brylantami z napisem: za męstwo: Jen. adiutant J. K. M. Xię Adam Wirtemberski, i Jen. majar Michajłowski-Danilewski. Za gorliwą służbę s. Włodzimierza 4 kl. Assesorowie Kollegialni Fuhrmann i Ulanowski. (R. I.)

Stosownie do Naywyższego Ukazu 21 grudnia z. r. nałożone zostały areszta w Wołyńskiej gubernii: na 1485 dusz dymisyonowanego Fligel-adjutanta, terażniejszego Kuratora Akademii Krakowskiej, Józefa syna Teofila Załuskiego; na dom dawniany Otyckiego Żyda Welszteyna; z powodu znajdowania się syna jego Leybysza Welszteyna w Lublinie; na kapitał 100,000 zł. Michała Rybińskiego, oycę znajdującego się w Królestwie Polskiem półkownika Mateusza Rybińskiego, zostający na procencie u Xcia Eustachego Sanguszki; i w Mińskiej gubernii: na 150 dusz zostającej w Królestwie Polskiem hr. Mostowskiej z domu Potockiej. (T. P.)

Przybyli do tutejszey Stolicy, 24 kwietnia z Moskwy dymisyonowany Radca Tajny Kikin; 27, z Mińska Senator Gieczewicz; 28 t. m. z Nowogrodu Jen. majar Tomaszewski; i z Archangielska Senator Kornilowicz. Wyiechał 24 t. m. do Dyneburga Jen. porucznik Sawoini. (G. P.)

Sankt-Petersburg dnia 2 maja.

Przez naywyższe ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu: d. 26 kwiet. Rządca Obwodu Białostockiego, Rzeczywisty Radca Stanu, Hr. Wotto-wicz, mianowany Radcą Tajnym z przeznacze-

niem do zasiadania w Rządzącym Senacie, a Rządzący Ohwodu Białostockiego mianowany tereźnyszy iey Wice-Rządca *Arzeniewski*, Miński Gubernator Cywilny *Tiufiaiew*, naznaczony Gubernatorem Cywilnym twerskim. Korpusu Żandar mów Podpółkownik fon *Drebusz*, przemianowany z tej rangi radcą kolegialnym, wyniesiony na Radcę Stanu i ma sobie polecone sprawowanie obowiązków Gubernatora Cywilnego. Gubernator Cywilny ieniseyski, Rzeczywisty Radca Stanu, *Stiepanow*, uwolniony od tego obowiązku i przeznaczony do Heroldyi. Sersatowski Gubernator Cywilny, Radca Stanu, *Rostawcow*, mianowany Gubernatorem Cywilnym ieniseyskim.

— W n a y w y ż s z y c h ukazach, danych Zarządzającemu Głównym Sztabem J. C. M. Osad Wojskowych, P. Jeneratowi piechoty, Hrabieciu *Totstoy*, wyrażono:

D. 11 kwietnia. Naznaczywszy was Wodzem Naczelnym Armii Rezerwowej, Rozkazuję: ażeby zarząd nią i innemi częściami, które do składu Armii nie weszły, ale Wam, jako Zarządzającemu Głównym Sztabem Moim Osad Wojskowych, podległemi, — był w tym Sztabie, na tychże samych zasadach i prawidłach, jak dotąd zostawał.

Ale iako w tereźniejszych okolicznościach, przebywanie wasza nieodbycie potrzebne jest przy wojskach, przeto od was zależy polecić Naczelnikowi Sztabu Osad Wojskowych, Jenerat-Adjutantowi *Kleinmichelowi*, wziąć z sobą ze Sztabu te części, które dla zarządu tam potrzebnemi będą.

Dnia 15 kwietnia. „Uczyniwszy wam podległemi, jako Wodzowi Naczelnemu Armii Rezerwowej, gubernie: Witebską, Mohilewską i Mińską, polecam; dla kierowania sprawami tej części, ustanowić Czasowy Oddział Cywilny przy Głównym Sztabie Moim Osad Wojskowych.

— Przez n a y w y ż s z y rozkaz, objawiony Rządzącemu Senatowi przez Zarządzającego Ministerium sprawiedliwości, P. Sekretarza stanu, *Daszkowa*, o n a y w y ż s z e m dozwoleniu zmniejszyć termin zakazu strzelania ptaków w gubernii *orenburgskiej* dla powiatów: *czetabińskiego*, *troickiego*; *wierchnie uralskiego*, *ufimskiego*, *barskiego*, *bielebiejewskiego* i *menzelińskiego* dwoma tygodniami, a dla *bezepolmińskiego*, *buhurułtańskiego*, *orenburgskiego* i *sterlitamakskiego* jednym miesiącem. (G. S.)

— N. CESARZOWA Jeymość, na okazanie n a y w y ż s z e g o Swojego zadowolenia, za ofiarowanie Jey CESARSKIEY Mości, *Almanacha Newskiego* na rok tereźniejszy 1851 i dziennika *Więstnik S. Petersburgi*, n a y ł a s k a w i e j u d a r o w a ć raczyła ich wydawcę, E. W. *Atadżina*, kosztowną złotą, emaliowaną tabakierą. (P. P.)

— *Ryga 17 kwietnia.* Jen.-porucznik *Ber. Pahlen*, Jen.-gubernator prowincyi Ostreyskich u da ł się sam na granicę Kurlandii, dla zabezpieczenia tej prowincyi od Litewskich powstańców. Oddział pod jego dowództwem, zsiąwszy 10 pod *Elley*, w Kurlandii, pozyciłą, wzmocniony 70 Duńskimi Kozakami, 210 posunął się aż do Kałwe pod samą Litewską granicę, i rozproszył kupę powstańców, która została 70 w zabitych, a 20 jeńców. Z Potągi, Jen.-major *Rennenkamp* w nocy z 8 na 9 posunął się do leżącego o milę dalej na północ miasteczka *Dorbian*, wypędził powstańców, zabrawszy im 6 funtową żelazną armatę i 36 jeńców, między którymi było dwóch ciężty. Z trzeciej strony *Nadleśniczy Manteufel*, 10go, z oddziałem leśniczych, napadł na miasteczko *Szauden*, zabił 50 powstańców i 40 zabrał w niewolę.

— Według tylko co otrzymanych urzędowych doniesień, Półkownik *Bartholomoei*, 19 b. m. oczyścił Szagary od Litewskich powstańców, a miasto powiatowe, *Szawle*, zostało zajęte przez Jen.-maiora *Schürmana*.

— *Libawa 18 kwietnia.* Na rozkaz Kurlandzkiego Gubernatora, miasto nasze ma być obwarowane. Przybyli już tu, mający kierować robotami Inżynierowie. Wezwano do tego wszystkich robotników z miasta. (T. P.)

AUSTRIA.

Wiedeń dnia 25 kwietnia.

Dostrzegacz Austriacki zaprzecza, iako zupełnie fałszywey wiadomości, o mniemanych rozruchach w *Bannatach*, o których donosił *Korrespondent Norymberski*, a powtórzyło wiele innych pism niemieckich. „Wiadomość ta, pisze *Dostrzegacz*, powinna być umieszczoną w rzędzie białek, iskie gazeta, *Postanec Izb*, donosiła o interesach Włoch, a mianowicie w piśmie swoim z dnia 18 ter. m., w którym utrzymuje, iż usłużoną została przez Austryaków kontrybucya na *Bononię* 40,000 piastrow: wiadomość ta również jest wymyślona i nie ma żadnego podobieństwa do prawdy. (J. d. S. P.)

ANGLIA.

Londyn dnia 24 kwietnia.

Papiery publiczne. Konsolidy stanęły wczoraz na 79½, Rossyjskie, 89½; Hiszpańskie, 16½.

— Puszczono wczorą pogłoskę, że ministrowie, można mówić, zmusili Króla do rozwiązania parlamentu, przez ustawiczne dopraszanie się o uwolnienie; ale *Kuryer* i *Times* zbilią tę pogłoskę w sposób n a y d o s t a t e c z n i e j s z y. Gdy rozkaz był dany, mieć w pogotowiu poiazd galowy, do iechania J. K. M. na parlament, i kiedy uczynione uwagi, że mało jest czasu na zaprzężenie, Król oświadczył, że w przypadku potrzeby każeby wprowadzić ramię z piacu, i że byłby pierwszym z Monarchów Anglii, coby z fiakrem iechał na odroczenie parlamentu. Kładąc ubior, włściwy izbie parów, Król postęszwał wielką wrzawę ze sprzeczek parlamentowych; wiadomiony o przyczynie tej wrzawy, przybrał ton stalszy, niż wprzód; gdy urzędnik, którego obowiązkiem wkładać mu koronę na głowę, zbliżał się dla dopełnienia swej powinności, N. Pan nie dopuścił, i ciąwszy koronę, rzekł: „W podobnym razie chcę włożyć moją koronę na głowę bez niczyiej pomocy.” W chwili, kiedy J. K. M. wszedł do izby, lord *Mansfield* mówił z zapędem; kończył nawet ieszcze kilka okresów swej mowy, kiedy Król wszedł na tron. Na nlicach za Królem postępował lud z żywym entuzjazmem. Wieczorem na teatrze *Drury-Lane*, wszyscy aktorowie zostali przymuszeni śpiewać *God save the King*, a sala rozległa się okrzykami n a y h u c z n i e j s z e m i na te słowa pieśni narodowej: *Scatter his enemies* (rozprosz jego nieprzyjaciół.)

— Pięciu aientów belgijskich zostało wprowadzonych do Xięcia *Leopolda*, i mieli z J. K. W. bardzo długą rozmowę.

— *Gazeta Dworska* zawiera następujący artykuł: „Rzeczą jest prawdziwą, że kilkanaście okrętów wojennych wypłynęło do Portugalii, możemy nawet wykazać cel tej wyprawy z n a y l e p s z y c h źródeł. Rząd, niedawniemi czas, otrzymał skargi na napaści i gwałty, których poddani angielscy doznali od władz portugalskich. Gdy wszelkie usiłowania, dla otrzymania rychłego zadosyć uczynienia były na próżno podjęte, gabinet, poczynając honor Anglii za obrażony, postanowił zmusić do uczynienia satysfakcyi niezwłocznie, i do ukarania Portugalczyków, którzy obrazili poddanych angielskich. To ostateczne żądanie postane zostało przez eskadrę, która, w razie otrzymania odmówienia, może poprzeć je za pomocą siły.”

— Gwałty popełnione w zachodniej części Irlandyi przechodzą wszelkie opisanie. Obecność lorda-namiestnika prawie nic nie pomogła, a liczne woysko, które tu są rozłożone, znacznie zostaje jeszcze wzmocnione; mają niezawodnie ogłosić tu akt buntu. Znaczna część powstańców jest uzbrojona i zostaje pod rozkazami niejakiegoś *Terry-Alt*. Włściciele chronią się do *Limericku*, *Corcku*, a nawet do *Dublinu*. Lud żadney nie czyni różnicy między katolikami a powstańcami, dopuszcza się on wszelkich nadużyć na tych, którzy posiadają majątek i znaczenie.

— Gazety nasze są już napełnione odezwami, wydanymi do wybierców: jedna z nich, między innemi zawiera myśl następującą: „Zaden z członków, którzy głosowali przeciwko bilowi, nie

powinien być wybrany, również nie powinni być wybierani członkowie wątpliwi, lekkliwi, lub podey-
rzani. Ci którzy nie są za narodem, są przeciwko
niemu. Idzie rzecz teraz o bilu, o bilu zupełnym,
i o niczem innem, tylko o bilu." *Gazeta Times*
wszelkich sił używa, aby pomienionych człon-
ków usunąć od wyborów; umieściła ona li-
stę wszystkich członków, którzy głosowali za i
przeciw bilowi o reformie. Sir R. Wilson, który
przeciwił się bilowi, otrzymał już od swojego zgromadzenia wybiernego wezwanie, aby złożył swój
urząd członka parlamentu.

— *Gazeta Dworska* donosi o mianowaniu ie-
nerała G. Don, komendantem zamku Scarborough,
na miejsce zmarłego Hrabiego Mulgrave.

— Donoszą z *Dublinu*, że adwokat P. O'Con-
nella został uwiadomiony, iż rząd ma zamiar cią-
gnąć dalej sprawę P. O'Connella i wspólnie z
nim obwinionych.

— Przybycie sławnego Bramina Indyy Za-
chodnich, *Rajama Rama Mohuna Roy*, którego
pierwszy raz widzą w Anglii, sprawa wielkie
zadziwienie w *Londynie*. Jest on wcale oświeco-
nym i mówi, nie tylko w wszystkimi językami wscho-
dnimi, lecz jeszcze rozmawia angielskim, które-
go literatura dobrze mu jest znana; wydał nawet
dziecko w tym języku. Odstąpił on od swojej
sekt i przyjął wyznanie socyniańskie; podobno że
ze wszystkich sekt chrześcijańskich, socyniańska
znajduje najwięcej zwolenników w kascie, do któ-
rej on należy.

— Według ostatnich wiadomości z *Kanady*,
parlament osadniczy nie przyjął listy cywilney,
której żąda gubernator.

— Powiadają, że mają podać do parlamen-
tu bil względem odmienienia imienia Xiężniczki
Wiktoryi (domniemaney dziedziczki tronu) na imie
Karoliny.

— Powiadają, że P. *Manners Sutton*, tera-
niejszy mówca izby niższej, wezmie uwolnienie,
po ukończeniu posiedzenia tytułem para i pensyą.

— Liczą 27 bilow podanych obu izbom pa-
rlamentu, które mają na celu żądać upoważnienia
do utworzenia towarzystwa budowania dróg o ko-
lejach żelaznych.

— Ministrowie uwiadomili urząd celny, że
zamiarem ich jest zmniejszyć pensye komissa-
rzów tej administracyi. Sami oni ustąpili 20,000
f. szterl. z własnych swych dochodów.

— Dom handlowy w *Londynie*, który zban-
kutował na 200,000 f. szterl., przypisał o ban-
kructwo jednego fabrykanta wyrobów chemicz-
nych w *Birmingham* na 500,000 f. szterl.

— Liczba terażniejszej milicyi we wszyst-
kich Stanach Zjednoczonych Północney Ameryki
wynosi 1,190,853 ludzi; w prowincyi *Nowego-Yor-
ku* jest tej 188,615, w prowincyi zaś *Pensylwa-
nii* liczba tej wynosi 182,285 ludzi. (J.d.S.P.)

FRANCYA.

Paryż dnia 25 kwietnia.

Birża paryzka. Pięć od sta, 86 fr. 60; Trzy
od sta, 58 fr. 75; Akcyje bankowe, 1480 fr.; Po-
życzka królewsko-hiszpańska, 65 fr.; Pożyczka hai-
tańska, 275 fr.

— Przez odroczenie izb, prawo względem fami-
lii *Karola X*, nie przeszło, chociaż przez izbę
parów zostało przyjęte; poprawy uczynione przez
tę izbę, nie mogły być wniesione pod roztrząsa-
nie izby deputowanych.

— Na posiedzeniu królewskiem d. 20, po mo-
wie królewskiej, P. *Casimir-Perrier*, przeczytał
postanowienie, przez które izba została odroczoną
do 25 czerwca.

— Donoszą z *Lizbony* pod 6 kwietnia: „Konsul
francuzki, świeżo kazał ogłosić na birży, iż we-
zwał wszystkich Francuzów, ażeby się udali do
niego, dla wysłuchania ostatnich instrukcyj; po-
dobna więc być może, że intro wszyscy wsią-
dziemy na okręty. Okręt *Bliźnięta*, d. 2 do na-
szego portu przybyły, ma być niejaki i utbro-
iony, jako statek przewozowy, przez dowódcę sta-
cyi francuzkiej na *Tagu*.” — Wiadomości z dnia

9 zwiastują, że konsul w ostatecznie podaney no-
cie oznaczył dzień ioty na otrzymanie odpowiedzi.

— Jedną z ciągle zajmujących myśli Króla,
jest ulepszenie naszych praw kryminalnych i sła-
godzenie ich surowości. W utaskawieniach prze-
zeń udzielanych postrzegano, że kara piątnowa-
nia, często była kassowaną, i że to zniesienie by-
ło niekiedy przydawaniem, nawet po przyłożeniu
własney iego ręki.

Rząd nakoniec zajął się tym przedmiotem, i,
jeżeli to jest rzeczą pewną, strażnik pieczęci na-
pisał do wszystkich ieneralnych prokuratorów, a-
żeby zawiesili wykonanie wszystkich wyrokow
sądow kryminalnych, gdzie piątnowanie było na-
znaczone za dodatkową karę z kary czasowey,
i to nawet, chociażby oskarżonemu nie było udzie-
lone prawo do kassacyi, lub do utaskawienia. Je-
neralni prokuratorowie, będą musieli we wszyst-
kich razach donosić ministrowi o okolicznościach
występku, które mogą być przyczyną do potę-
pienia oskarżonego, i obowiązani będą czekać roz-
kazow Króla.

— Xiążę *Joinville*, odbędzie pierwszą swą po-
dróż morską, nie na okręcie *Dydon*, lecz na okrę-
cie *Venus*; powiadają, że pierwsze stanowisko bę-
dzie przed *Algierem*. Jeden z synów P. *Argout*,
ex-ministra morskiego, ma wsiąść na okręt, jako
mątyk, mający wieść młodego xięcia, któ-
rego wyjazd przeciągnie się aż do imienia kró-
lewskich.

— Marszałek *Soult*, podciągnął pod reformę wszy-
stkich półkowników ex-gwardyi i dawniejszego
domu wojskowego *Karola X*, którzy, iak wiedo-
mo, mieli stopień marszałka polnego; prawie wszy-
scy ci sztabs-oficerowie, z odnaczeniem się słu-
żyli w woysku cesarskiem. P. *Margrabia Caraman*,
jeden tylko od tego przepisu został wyjęty.

— Donoszą, że hrabia *Osalia*, poseł hiszpański,
korzystając z urlopu, który mu został udzielony
od rządu, ma za kilka dni wyjechać do *Grenady*,
miejsca przebywania iego familii. Kawaler *Zea-
Bermudez*, spełniać będzie obowiązki sprawują-
cego interesa przez czas niebytności P. *Osalia*,
którego odjazd bynajmniej nie ma związku ze
stosunkami zawsze iednostaynemi Hiszpanii i
Francyi.

— Statek parowy, który odbywał pocztę do
Tuluzy, zwinął dnia 16 t. m. do przystani w tym
porcie, z sześćdziesięcią wychodzącami włoskimi,
którzy zmuszeni byli opuścić swoją oycyznę.

— Po otrzymaniu wiadomości o postępowaniu
władz portugalskich i złém obeyściu się, którego
przedmiotem byli poddani francuzcy, rząd rozka-
zał, ażeby dwie fregaty *Melpomena* i *Armida*, wply-
nięty na *Tag*, dla połączenia się z brygami *Endy-
mionem* i *Eglé* i żądały zadosyćuczynienia i wyna-
grodzenia, iakiego wymagać będą zaiste wypadki.
Twierdzą, że dowódcy tego stanowiska, mają roz-
ciągnąć władzę, która im dozwala użyć wszelkich
środków potrzebnych do szanowania naszej ban-
dery.

— Ostatniego piątku, zniknął faktor wexlarski,
zostawiając dla giełdy 1,500,000 franków długu;
drugi także podobny zdarzył się jeszcze przypa-
dek: inny faktor wexlarski nie był w stanie opła-
cić wielkich upadków, które zaszyły w odmianie
kursu papierow w ciągu iednego miesiąca.

— Z listu otrzymanego z *Madrytu* okazuje się,
że rząd meyksański rozpoczął z gabinetem hisz-
pańskim negocyacye, względem uznania niepodle-
głości *Meksyku*, na zasadach równie dla obu kra-
iow korzystnych. Powiadają, że Panom *Alaman*,
Margino i *Don Filip Neri del Barrio*, hrabi *Al-
caraz*, ma być poruczone ważne poselstwo trak-
towania o ten interes; twierdzą nawet, że posta-
no rozkaz do *Hawanny*, ażeby ich przywieziono
do Europy, na okręcie hiszpańskim.

— Minister wojny postanowił, dnia 1 t. m., iż
dawniejsi podoficerowie, brygadyerowie i kapra-
le artylleryi, uwolnieni ze służby, a nie prze-
chodzący lat 40 wieku, mogą znowu powrócić do
woyska ze swoimi stopniami.

— Donoszą z *Marsylii*: „Przybyła do kwan-

tanney znakomita osoba regencyi tunetańskiej, która ma się udać do Paryża, dla traktowania o interesach obu krajów. Utrzymują, że bey wystąpił go w charakterze posła, dla powinszowania Królowi Ludwikowi-Filipowi, wstąpienia jego na tron, lecz szczególne przyczyny nie dozwoliły rządowi przyjąć go w tej godności. Nie ma tam bynajmniej pełnomocnictw. Towarzyszy mu piętnastu słujących murzynów albo czarnych niewolników; prowadzi on z sobą swego dziesięcioletniego wnuka. Szanowny ten starzec i generał-gubernator Zerby, krajny, gdzie się wyrabia bogata materya burnus, jest razem ienerałnym administratorem tych pięknych rękodzielnictw.

— P. Chateaubriand, będzie mieszkał w Szwaycaryi, niedaleko Genewy, w domu, który dla niego najeła krewna P. Benjamina Constant; ma on użyć czasu wolnego w swem ustroniu na ukończenie wielu dzieł, które rozpoczął.

— Czytamy w *Galignani's Messenger*: „P. Mesnel, dyrektor ludwisarni rządowej na rynku Sgo Wawrzyńca, ogłosił pismo, w którym powiada, że zachowując tak długo, jak było można, posąg Napoleona, który był umieszczony na kolumnie przy placu Vendôme, był nakoniec zmuszony roztopić go dla wylania konia do posągu Henryka IV, na Nowym-mościu. — Dodaie on następujące szczegóły: w prawem ramieniu Henryka IV, jest mała figurka Napoleona, podług wzoru Fourreta, w głowie zaś jego znajduje się świadectwo, przekonujące o włożeniu tej małej figurki.

— Piszą z Algieru pod dniem 10 kwietnia: Generał Berthezène, wysłał statek do Tunetu z depeszami do konsula francuzkiego, względem połowu koralu. Trudniący się tym połowem, nie mają wprawdzie na morzu czego się lękać ze strony mieszkańców kraju, i wtenczas tylko znajdują się oni w niebezpieczeństwie, gdy silny wiatr północny przypędzi ich do brzegu, ponieważ wtenczas, albo bawią zabici, albo muszą kapitulować się dla ocalenia swego życia. Mało Francuzów trudni się tym rodzajem przemysłu. W Algierze znajduje się wielu rybaków, włochoów i katalończyków, żadnego zaś Francuza; połow ryb jest tam obfity i korzystny.

— W Izbie parów 19 b. m. rostrząsano projekt do prawa względem byłego Króla Karola X.; Xie Doudeauville oświadczył, iż widzi w nim tylko ubarwioną konfiskacyą, i odwoływał się do względów, winnych dla znakomitych wygnańców; bronił projektu P. Kazimierz Perrier dowodząc, iż rozbrat uczyniony z tą dynastją należy wyrzec uroczyscie, i że rząd poszedł w tym względzie za zdaniem wyznaczony przez Izbę Komisji. Xie Tarentu (Macdonald), jeden z iey członków, oświadczył, iż z gciu członków, z których się Komisya składała, 7miu sądziło to prawo mniej potrzebnem; ale gdy podała ie Izba deputowanych i rząd przyjął, trzeba było pójść za życzeniem dwóch władz krajowych. Xie Fitz-James w długiej nader mowie powstawał przeciw sposobowi postępowania, którego trzyma się rząd od lipca, który kuł prawa ani myśląc, iż najlepsze z nich wyrzute są w sercach, który naraził sobie i obywateli i narody, i który chce dziś wygnać na zawsze starszą gałąz rod Burbonów.

„Niewiemy, rzekł, jaki los Opatrzność przeznaczyła dla kraju, niewiemy jak rozrządzi dziecięciem, które zaledwo wyszło z grobu oycy, iuż od kolebki ścigane było przez najeździeńszą potwarz: zuchwałością byłoby chcieć zgłębiać Sady Boskie. Jedno z dwóch być musi: albo wygnanie tego dziecięcia będzie wiecznem, albo Francya przywróci ie znowu na tron oyczysty. W pierwszym razie podane tu prawo nieutwierdzi potępienia iego; utwierdzić ie tylko może wolność, pokoy i szczęście, iakiem potrafi obdarzyć Francją rząd, który starszą gałąz zastąpił. Uszczęśliwcie Francją, jeśli możecie, a myśli ludu nie zwróca się indziej. W przeciwnym razie, gdy przywrócenie to będzie iedynie skutkiem pędu okoliczności, silnego przekonania wszystkich Francuzów, iednomysłnego głosu ocalenia, którymby zabrzmiwały wszystkie razem usta: potęga taka iest

nieprzeparta, i prawo wasze uniosłby z sobą ten sam potok, który pochłonał iuż tyle innych. Ach Pano wie Ministrowie! Zapewnijcie krajowi jeśli możecie intrzeyszy byt iego, a nie troszczcie się o wieczność. Przywodziło w tych rozprawach przykład Stuartów. Zdziwiło mię to, tém bardziej, że sam chciałem przywołać wspomnienia Anglii z zeszłego wieku, na wsparcie moiego zdania o bezużyteczności i niebezpieczeństwie prawa tego. Były w rzeczy samey wydane po rewolucyi 1688 prawa, przeciw powrótowi Stuartów. Widziano za dni naszych, ostatnich potomków tego nieszczęśliwego rodu, umierających na wygnaniu w Rzymie, i mury White-Hallu, nie oglądały iuż nigdy ich głów, ozdoby z korony. Wszystko to iest prawda: taki był początek i rozwiązanie tej dramy; lecz nie zapominajmy, co się działo w przerwie między dwiema epokami. Jeżeli prawo wygnania Stuartów niebyło pierwszym powodem rozruchów i wojen domowych, które wicherzyły przez lat sześćdziesiąt pokoy Anglii, (przecież fatwo by tego dowieść), zgodzić się przynajmniej należy, iż im nie zapobiegło. Prawo to, zamiast zastraszenia, zapaliło tylko mocniej głowy Jakobitów, i im obficiey płynęła krew po rusztowaniach, tém droższą i świętszą im się stawała sprawa pretendenta. Prawo to, pomimo 57 lat swojego istnienia, tak mało się wkorzeniło w umysłach narodu, iż w 1745 nikt w kraju nie oparł się postępowi xiążęcia Edwarda. Naród Angielski zdawał się być gotowym na wszystko. W Londynie taż sama była rezygnacya i obojętność. Król Jerzy przygotował był okręt dla przejazdu do Hollandyi, a naród nie zdawał się tego postrzegać; powtarzam, iedynie tylko los rozstrzygnął wątpliwosc.”

Podług mówcy, naywiększémby było niebezpieczeństwem przyjąć to prawo w obecnych okolicznościach. Jest to prawo nienawiści i zemsty, które są przemieszając tylko chorobą rodzaju ludzkiego: niegodnem Króla, którego ma bronić, niegodnem Izby, orędowniczki praw narodu, niegodnem silachotney Francii, silachotniejszej dzisiaj od tych, którzy ia reprezentują.

Moiema ieszcze Xie Fitz-James, iż systemat, którego się ministrowie trzymają, iest nie do wykonania, i że za teraźniejszością, tak dla nas smutną, ukrywa się coś stanowczego, niezbędnego, bądź dobrego, bądź złego wielkie. Nakoniec, obracając się do ministrów, oświadczył im, iż prawo to, które z taką skwapliwością przyjęli, sprzyia w skutku stowarzyszeniom, na które dziś powstają. A iednak naprzeciw tym stowarzyszeniom, powstaną nowe, im oporne. P. Kazimierz Perrier (przerwywając mu nagle) „zwalczymy ie podobnie.” Fitz-James: „lepiejby zapobiedz ich tworzeniu się.” I dalej ciągnąc mowę swoję przywodził słowa tych, którzy chlubil się, iż przysięgali iuż bezkarnie 10 do 12 razy. P. Kazimierz Perrier, przerywając mu znowu: „wymień krzywoprzysięzców.” Wszczęł się mocny spór między ministrem, a kilku parami, w zgiełku słyszano nadewszystko P. Montalembert. Minister sprawiedliwości zbiiał daley kolejno zarzuty X. Fitz-James. Po długiej mowie P. Lainé przeciw projektowi, który zbiiali PP. Kaz. Perrier i Argoult, wszczęł się zgiełk nadzwyczajny, iakiemu w Izbie nigdy ieszcze nie bywało. Potem głosowano kolejno na wszystkie artykuły komisji, i wszystkie poszczególnie przyjęto. Ogół prawa przyjęto większością 7 głosów — 18go, przyjęto większością 108 przeciw 10 głosom prawo względem pożyczki w razie potrzeby 100 milion. (J.d.S.P.)

S z w e c y a .

Sztokholm dnia 22 kwietnia.

Margrabia Dalmacyi (syn Xcia Soult) złożył Królowi Jmci listy wierzytelne, zalecające go w charakterze posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocznego Króla Francuzów. (J.d.S.P.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

D. 20 kwietnia umarła w Neuburgu J. K. W. Xieźna Dwóch-Mostów, wdowa. Pani ta dożyła wieku lat 75 i 7 miesięcy. Była córką Elektora

DODATEK

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 62.

Wilno dnia 20 Maja v. s. 1831 roku.

Saskiego Krystyana; zaślubiona 12go lutego 1774 Xciu Dwóch Mostów Karolowi II: wdową od 1 kwiet. 1795.

— Pisz z Halli: „Straciliśmy d. 20 t. m. jednego z naszych spółobywateli nayszanowniejszych, kanonika, doktora, *Augusta Lafontena*, narodzonego 1759 w Brunświku, który od roku 1795 stał się ulubionym pisarzem w Niemczech, a którego romanse na wszystkie prawie języki europejskie są wytłumaczone.

— Ex-generał *Zucchi* jest poprowadzony z Wenecyi do *Graetz*, gdzie będzie stawiony przed sądem wojskowym. (J.d.S.P.)

— Donoszą z *Bombay* pod 14 grudnia 1830 r., że w *Chinasch*, o 350 wiorst od *Pekinu*, było trzęsienie ziemi, od którego zaginęło 12 miast i milion mieszkańców.

— Spokoynosc we Włoszech zupełnie już przywrócona.

— Od 1go lipca zacznie się wolna żegluga na Renie.

— W Prussiech gotuje się 15,000 ludzi, mających się przyłączyć do korpusu Związku Niemieckiego, który ma iść do *Luxemburg*. W ogólności w Prussiech czynią się przysposobienia do wojny, pomimo zapewnień ministerium francuzkiego o skłonności do pokoju. (P.P.)

— W Rydze d. 24 kwiet. było okrętów przybyłych do tamiecznego portu więcej 400. (J.d.S.P.)

Ogłoszenie.

I Gdy JW. Marszałek Powiatowy *Vietinghoff*, dziedzic *Grafentalu*, plenipotecyą do prowadzenia interessow Zony moiej, JW. Hrabiny *Szuwałowej*, dziedziczki dóbr *Kluczow-Ruentalu* i *Nerft-Salwen-Dawdzewaskich*, iemu wydaną i dotąd trwającą złożył; przeto dla uwiadomienia Publicznosci ninieyszem ogłaszam, iż Rada Sąd Nadwornego Kurlandskiego JW. von der *Kowen*, d. objęcia takowey plenipotecy jest zaproszony i ona przyjął; każdy więc odtąd do niego raczy się udawać. Nitawa dnia 24 kwietnia 1831 roku. Szambelan i Kawaler *Graff Szuwałow*.

I Nach dem der Herr Kreis-Marschall von *Vietinghoff*, Erbher auf *Grafenthal*, die ihm zeitlich zur Führung der Geschäfte meiner Gemahlin, der Frau Reichsgräfin von *Schuwaloff*, Erbbesitzerin der *Schloß-Ruhenthalischen* und *Nerft-Salwen-Dawdzewaschen*, Güter übertragen gewesene Vollmacht niedergelegt hat; so bringe ich hier durch zur Kenntniß des Publicums; daß der Kurländische Oberhofgerichtsrath von der *Hawen* zur Uebernahme der gedachten Vollmacht außersehen worden ist, und solche auch übernommen, mithin ein Jeder sich nunmehr an ihn zu wenden hat. Mitau den 24 April 1831. (311) Kammerherr und Ritter *Graf Schuwaloff*.

Wezwanie.

I Od Opieki Szlacheckiej Powiatu *Przańskiego* ninieyszem ogłasza się, iż gdy po wyściu trzy letniego terminu tenuty przez W. Karola Szpakowskiego sched w Wieżkach dla JW. Generała *Duki* i *Maryi Szturmerowej* wydzielonych, tenże W. Szpakowski żąda odliczenia rzeczonych sched spod iego władania, przeto Opieka czyni następane wezwanie, a mianowicie: aby JW. Generał *Duka* i *Marya Szturmerowa* lub ich suksesorowie, albo też plenipotenci z prawnymi dowodami, natychmiast raczyli przybyć w powiat *Przański* dla objęcia spod posesyi rzeczonych sched *Wieżeckich*, i dla ukończenia obrachunku z oby-

watelem W. Szpakowskim; nim zaś to może nastąpić, gdy schedy te nie mogą pozostać bez dozoru, poruczyć więc takowy temuż W. Szpakowskiemu w zabezpieczeniu strat, ięgli się okazać na ewikcyi dotąd exystującej, i do ukończenia rzeczy z dziedzicami w tém samym znaczeniu zostającej. Obok czego zalecić W. Szpakowskiemu, aby wszelkie zaległości i powinności skarbowe z tych sched natychmiast ułatwił wedle warunkow kontraktu; dla opisania zaś teraźniejszego stanu obu sched, sprawdzenia podawczego inwentarza i warunkow kontraktu, iak były spełnione, oraz dla zrobienia indagacyi z włóścian delegować z koła Opieki W. Sędziego *Ziemskiego Wereszczakę*, któremu oryginalne kontraktu i inwentarz, W. Szpakowski przedstawić powinien — w końcu co się okaże, iżby W. Sędzia *Wereszczaka* doniósł Opiece, przez powiestkę zobowiązać — o czém dla obławienia plenipotentowi Generała *Duki*, *Józefowi Korsakowi*, w M. *Kursku* mieszkającemu, posłać do Polioyi tegoż Miasta komunikacyą. Prezydent *Ziemski Szwykowski*.

Sekretarz Szlachecki Radaa Honorowy *J. Moraczewski*. (308).

I Izba Skarbowa *Wileńska* ogłasza, że w oney na 22 i 26 bieżącego maja miesiąca naznaczone są termina do licytacyi na oddanie w tenutę do upłynienia teraźniejszego triennium, to jest po dzień 1szy sierpnia 1835 roku *Trokskiej*, *Streyputskiej* i *Zyżmorskiej* pocztowych stacyi, z których zdjęte zostały konie przez buntowników. Życzący wziąć takowe stacye, zechcą iawić się na wymienione terminy do Izby Skarbowey z dostatecznymi ewikcyami. Sowietnik *Kramer*.

Sekretarz Kolleg. *Malewski*. (310)

Prenumerata.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca lipca, zaczyna się prenumerata na drugie półrocze roku bieżącego, na Gazetę *Kuryera Litewskiego*, Cenną zwyczajną:

Z przysyłaniem pocztą:

rocznie: na papierze zwyczaj. R. sr. 14

— — — białym — — 18

półrocznie: na papie. zwyczaj. — — 7

— — — białym — — 9

Bez przysyłania pocztą:

rocznie: na papierze zwyczaj. R. sr. 9

— — — białym — — 13

półrocznie: na pap. zwyczaj. — — 4 k. 50

— — — białym — — 6 — 50

kwartałowie: na pap. zwyczaj. — — 2 — 25

— — — białym — — 3 — 25

Poiedyńczo Nra na papierze białym nie będą przedawane.

Proszeni są wszyscy, mający prenumerować tę Gazetę, ażeby weześnie przed 1szym lipca raczyli ją zapisać: gdyż Redakcyja, taką tylko liczbę exemplarzy będzie drukowała, iaka będzie liczba prenumeratorów w dniu pomienionym. A zatym, którzyby po tym terminie zapisywali, sobie samym przypiszą, iężeli nie otrzymali zupełnie Numerow.

Ogłoszenie.

I Od *Białostockiego Obwodowego Rządu*, 2go Oddziału ninieyszem ogłasza się, iż w nim odbywać się będą nanowo publiczne targi na oddanie w 12letnią arendowną dzierżawę w przyłączonyj tabelli wyrażonych majątkow, licząc termin tej dzierżawy od 1go czerwca teraźniejszego.

go 1831 roku. Zaczem życzący wziąć w dzierżawę który z tych majątkow, zechcą przybyć do 2go Oddziału Białostockiego Obwodowego Rządu z pewnemi ewikoyami, odpowiadającemi dwó-
letniej opłacie z każdego majątku, dla targow na 22 i na przetarg 26 miesiąca maja terażniejszego r.

Nazwisko Amtow i znajdujących się w nich Folwarkow, Woytowstw, Donataryi i Uroczyszcz.		Liczba wsi.	Ilość dusz p[ro]ci mek[ie]kiej w ostatniej rewizyi.	Ilość arendowney intryaty po- dług pruskiego wyrachowa- nia i kontraktow corocznie do 1go czerwca 1819 roku do Skarbu wchodzący.			
				S r e b r o.			
				ruble. kop. ruble. kop.			
w Białostockim Powiecie.							
Fastowskiego Amtu.							
Folwarki Fasty	9	800	Pańsz- czyzn.	4814	29½	7110	—
— — Baciuty	1						
— — Topielce	5						
Surazskiego Amtu.							
Folwark Klepacz	4	193		1019	94½	1400	—
w Sokolskim Powiecie.							
Janowskiego Amtu.							
Folwark Janów	13	5129	Pańsz- czyzn.	14145	—	13642	—
— z czynszowemi wsiami	35						
Dubnickiego Amtu.							
Folwarki Dubnica z Choroszczanami	8	490	Pańsz- czyzn.	2619	91½	4025	—
— — Radziejewice	4						
Nowowolskiego Amtu.							
Folwark Zalesie	1	92		521	64½	1076	—
w Drohiczyńskim Powiecie.							
Mielnickiego Amtu.							
Folwarki Rasztowice	10	505	Pańsz- czyzn.	2596	19½	3040	—
— — Żerzyce	2						
— — Ceciele	1						
— — Żurobice	1	131		566	55½	700	—
w Bielskim Powiecie.							
Klenickiego Amtu.							
Folwarki Kleniki	10	19034	Pańsz- czyzn.	94½	—	—	—
z przyłączonemi do nich gruntami byłego woy- towstwa Leszczan	2						
— z czynszowemi wsiami Bielskiego leśnictwa	47	5274		108	90½	19189	55
— — Raczki	—	—		519	39	—	—
— — Lada bez włościan	—	—		32	9½	—	—
Woytowstwa Korpin Stary	1	5		153	81½	185	31½
— — Osówka	—	bez włościan.		18	9½	65	—
Stołowackiego Amtu.							
Folwarki Stołowacz	14	1895	Pańsz- czyzn.	8461	81½	9775	—
— — Pulsy	3						
— — Rybóty	4						
Bielskiego Amtu.							
Folwark Grabowiec pod	8	339		1391	66½	1676	68½
— — Kleszczelami	—	bez włościan.		224	42½	272	—
Brańskiego Amtu.							
Woytowstwo Olexin							
Nadto Sokolskiego Powiatu.							
Stoykowskiego Amtu.							
Folwarki Stoyka	9	1192	Pańsz- czyzn.	5004	96½	5535	—
— — Sucheniczy	6						
— — Szudziałowo	2						
— — Swidziałówka z Awulsem Ostrow	7	744		2840	16½	4600	—
I w Bielskim Powiecie.							
Klenickiego Amtu.							
Folwark Putyski	3	84		376	34	515	—

Sowietnik Arcimowicz.
Sekretarz Łukiewicz.
Tłumacz Mickiewicz. (309)

Obserwacje meteorologi- czne.	Czas Obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Stan powietrza.
	d. 18 godz. 5 wiecz.	27 cal. 7 lin. 11 lin.	+ 13½ stopni.	Póln.-Zach.	Pochmurno.
	d. 19 — — —	27 — 7 — 7 —	+ 15½ — —	Póln.-Zach.	Pochmurno.
	d. 20 godz. 5 rano.	27 — 7 — 7 —	+ 7½ — —	Póln.-Wsch.	Pochmurno.